

VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR (EU)

Tatjana Čorlija,
HEP d.d.,

Sektor za EU i regulatorne poslove

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

VFO vs. EU proračun

VFO

- nije proračun EU, već OKVIR za financijsko programiranje i proračunsku disciplinu za 7-godišnje razdoblje
- postavlja ograničenja za potrošnju (gornja granica - „*ceiling*”) kao cjeline te vezano uz različita EU područja (politike)
- osigurava predvidljivost troškova EU (u okviru limita)
- godišnji EU proračun odobren kroz ovaj okvir uglavnom ostaje ispod gornje granice troškova VFO

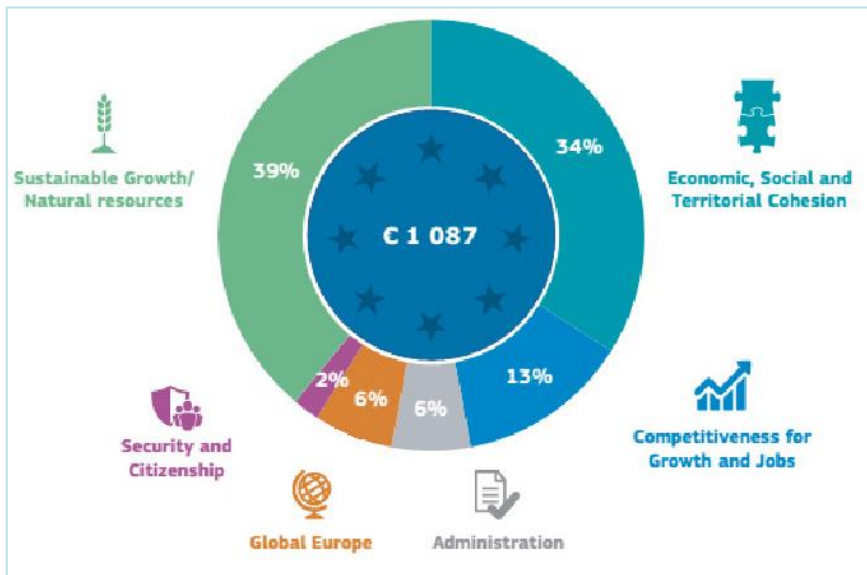
EU proračun

- ulagački
- udružuje sredstva DČ za financiranje aktivnosti koje DČ mogu učinkovitije financirati zajednički
- nikad nije u deficitu, nikad se ne stvara dug i troši se samo onoliko koliko se prikupi
- financira širok raspon aktivnosti u interesu svih građana EU-a; (npr. energetika, promet, IKT, klimatske promjene, istraživanje ....)
- dijeli se na naslove (*headings*) koji su kompatibilni prioritetima/područjima EU politika

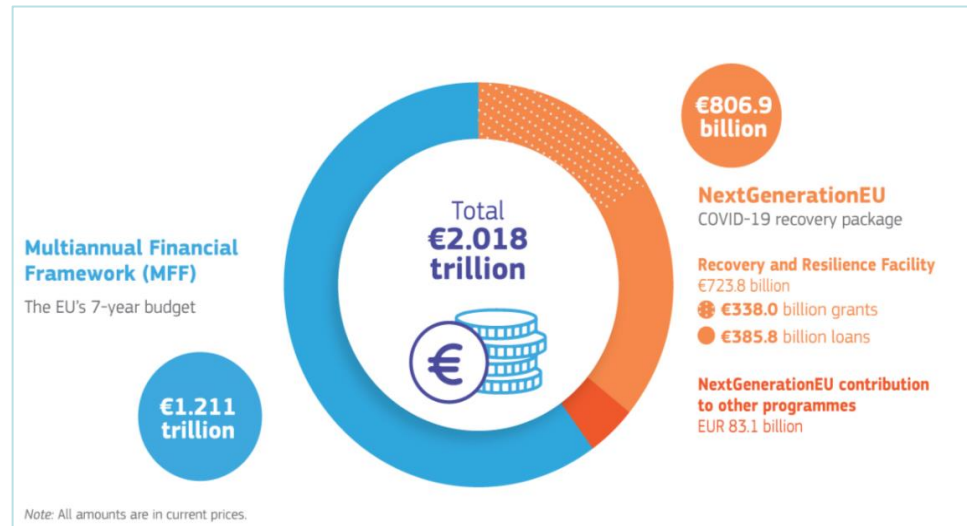

Dosadašnji VFO

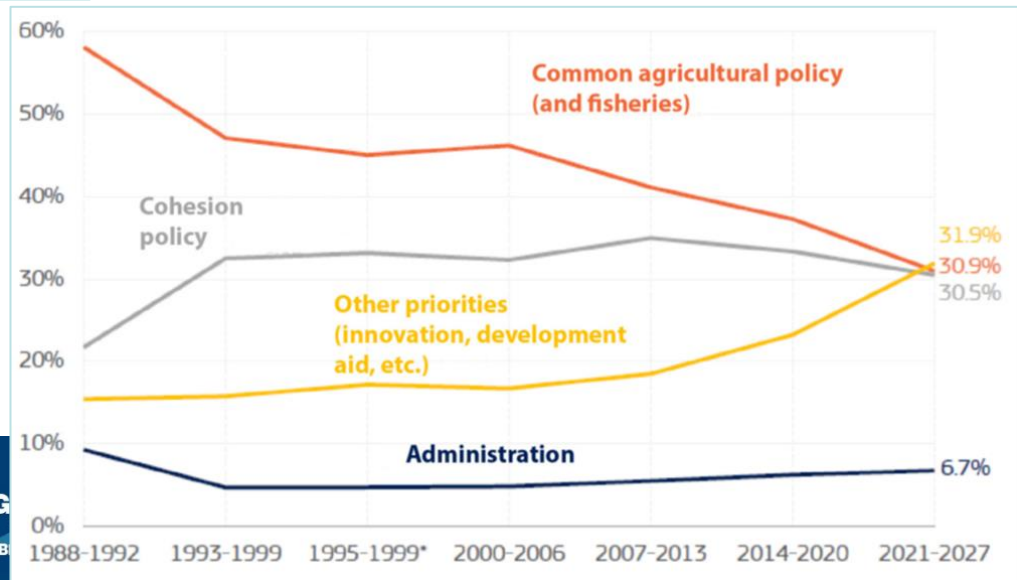
2014. - 2020.

2021. - 2027.

Ključne kategorije VFO-a kroz proračunska razdoblja (bez NGEU)

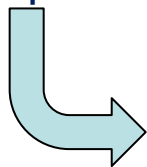

Izazovi za VFO 2028. -2034.

Proračunsko rješenje za 2028. -2034:

ključni dionici:
DČ, EK i EP

- povećati ulaganja u prioritetna područja,
- otplata NGEU (od 2028.), istovremeno osigurati da novi proračunski rashodi (pretjerano) ne opterećuju nacionalni doprinos DČ (otpor DČ neto doprinosnica - *net contributors*).
- rastući troškovi servisiranja duga zbog povećanih tržišnih kamatnih stopa posljednjih godina (procjena troška otplate NGEU-a u razdoblju 2028.-2034. = 25 - 30 milijardi € godišnje (Europska komisija, 2025.).
- Dodatne potrebe za financiranjem:
  - Draghijevo izvješće o jačanju konkurentnosti EU-a i
  - Niinistovö izvješće o jačanju obrambenih i sigurnosnih sposobnosti EU-a
- EK predlaže uvođenje novih izvora vlastitih sredstava

- **Mehanizam prilagodbe ugljika na granicama,**
- **Raspodjela 30% prihoda od trgovanja emisijama stakleničkih plinova (ETS) u proračun EU,**
- **Doprinos DČ na temelju bruto operativne dobiti tvrtki (0,5% bruto operativne dobiti).**

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.-12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

EU Carbon Border Adjustment Mechanism (1)

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

5/2023

- rješavanje pitanja emisija stakleničkih plinova ugrađenih u robu pri njezinu uvozu u carinsko područje EU za sprječavanje rizika od izmještanja emisija ugljika

Cilj: smanjenje globalne emisije ugljika te doprinos ciljevima Pariškog sporazuma, (poticaj za smanjenje emisija operatora u trećim zemljama).

Mehanizmom se dopunjuje sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar EU (EU sustav trgovanja emisijama EU ETS).

Prijelazna faza 2023. - 2025.

Mehanizam će se postupno uvoditi 2026. - 2034. istom brzinom kojom će se postupno ukidati besplatne emisijske jedinice u EU ETS sustavu.

CBAM

SECTORS

01	Cement
02	Iron and Steel
03	Aluminium
04	Fertilisers
05	Electricity
06	Hydrogen

GOODS

Simple Goods

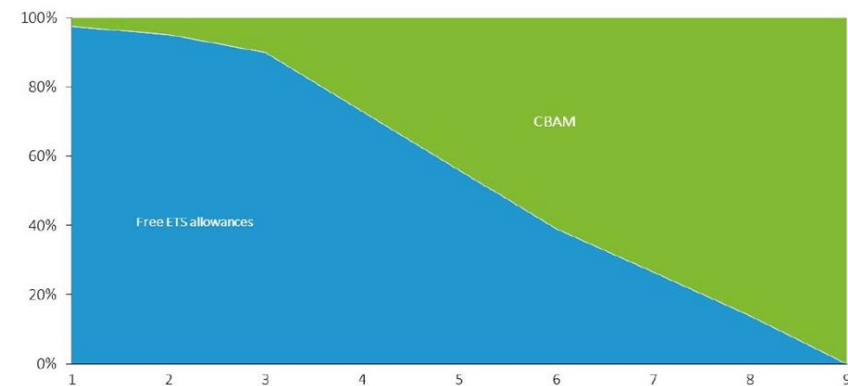
Products produced from input materials having zero embedded emissions under the CBAM reporting methodology.

Complex Goods

The complex goods are the ones that have embedded emissions of precursors also in them.

EU ETS free allowances phase-out and CBAM phase-in

CBAM factor [i.e. percentage of benchmark level]

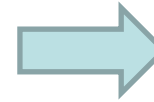
Source: European Commission, 2024.

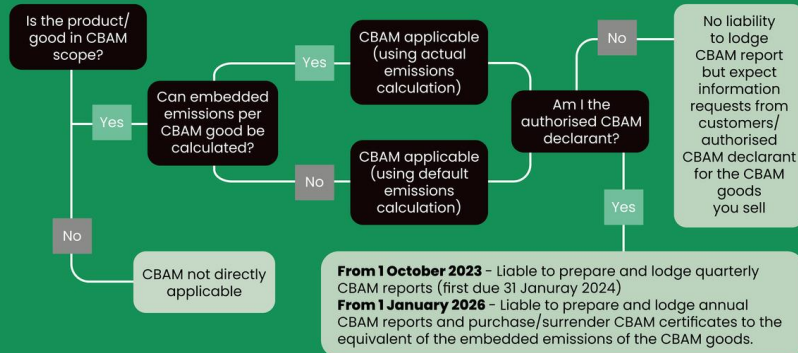
SAVETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

EU Carbon Border Adjustment Mechanism (2)

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

HOW DOES CBAM WORK?

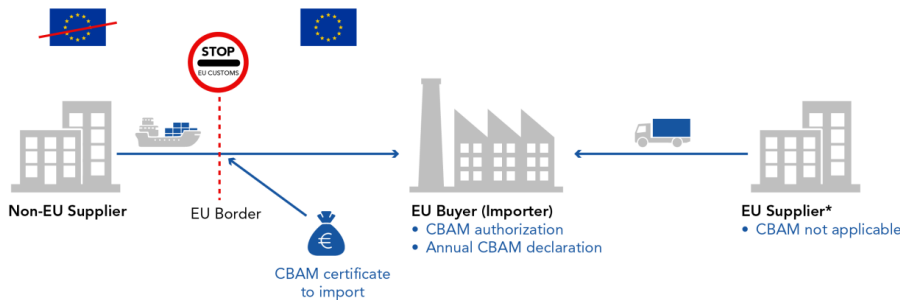

Overview of the share of emissions to be offset by CBAM certificates by importers compared to EU producers in different years

Izvor: Explaining the new EU Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), International PtX Hub, Dec 2023

EU Carbon Border Adjustment Mechanism simplified illustration

* Including goods originating from Iceland, Liechtenstein, Norway, and Switzerland
Source: The Conference Board, 2022

https://ptx-hub.org/wp-content/uploads/2023/12/International-PtX-Hub_202312_CBAM-implications-for-PtX-imports-to-the-EU.pdf

Financiranje čiste tranzicije

Plan za čistu industriju

NEDAVNO

mobilizirati više od 100 milijardi EUR za potporu čistoj proizvodnji u EU (+ dodatnih 1 milijardu jamstava u okviru trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira)

- **Okvir za državne potpore sporazuma o čistoj industriji** (*Clean Industrial Deal State Aid Framework*) – pojednostavljeno i brže odobravanje mjera državne potpore za uvođenje obnovljive energije, implementacija industrijske dekarbonizacije (povećanje proizvodnih kapaciteta)
- Ojačati **Inovacijski fond** (*Innovation Fund*) i prijedlog osnivanja Banke za industrijsku dekarbonizaciju (*Industrial Decarbonisation Bank*), s ciljem financiranja od 100 milijardi EUR, na temelju dostupnih sredstava u Inovacijskom fondu, dodatnih prihoda iz dijelova ETS-a i revizije InvestEU
- Izmjena **Uredbe InvestEU** (InvestEU Regulation) – povećanje rizika za rubno isplative projekte = mobilizacija 50 milijardi EUR dodatnih privatnih/javnih ulaganja (čista tehnologija, mobilnost, otpad)

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

NOVO

Novi izvori prihoda

= sredstva za financiranje prioriteta dok se vraća ono što je EU posudila kroz NGEU i ograničava nacionalne doprinose EU proračunu.

- **EU ETS** - ciljano prilagođavanje prihoda ostvarenih iz ETS-a ide u EU proračun. Očekivanje: oko 9,6 milijardi eura godišnje
- **CBAM** - ciljano prilagođavanje prihoda ostvarenih iz CBAM-a ide u EU proračun. Očekivanje: oko 1,4 milijarde eura godišnje
- **Prihod vlastitih sredstava** - neprikupljeni elektronički otpad (jedinствена stopa na težinu neprikupljenog elektroničkog otpada). Očekivanje: oko 15 milijardi EUR godišnje
- **Vlastiti prihod od trošarine na duhan** (primjeni stope na minimalnu stopu trošarine specifične za državu članicu koja se naplaćuje na duhanske proizvode). Očekivanje: oko 11,2 milijardi eura godišnje
- **Korporativni resurs za Europu (CORE)**, godišnji paušalni doprinos kompanija koje posluju i prodaju u EU s neto godišnjim prometom od najmanje 100 milijuna EUR. Očekivanje: generirati oko 6,8 milijardi EUR godišnje

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Ciljevi VFO 2028. -2034.

1,26%
BDP EU-a

=

2028-2034

€2 TRILLION

AN AMBITIOUS BUDGET FOR
A STRONGER EUROPE

- poboljšati život građana i podržati poduzeća i regije,
- pojednostaviti i ubrzati pristup financijskim sredstvima i osigurati veći učinak,
- učiniti EU fleksibilnijom u suočavanju s budućim izazovima i krizama.

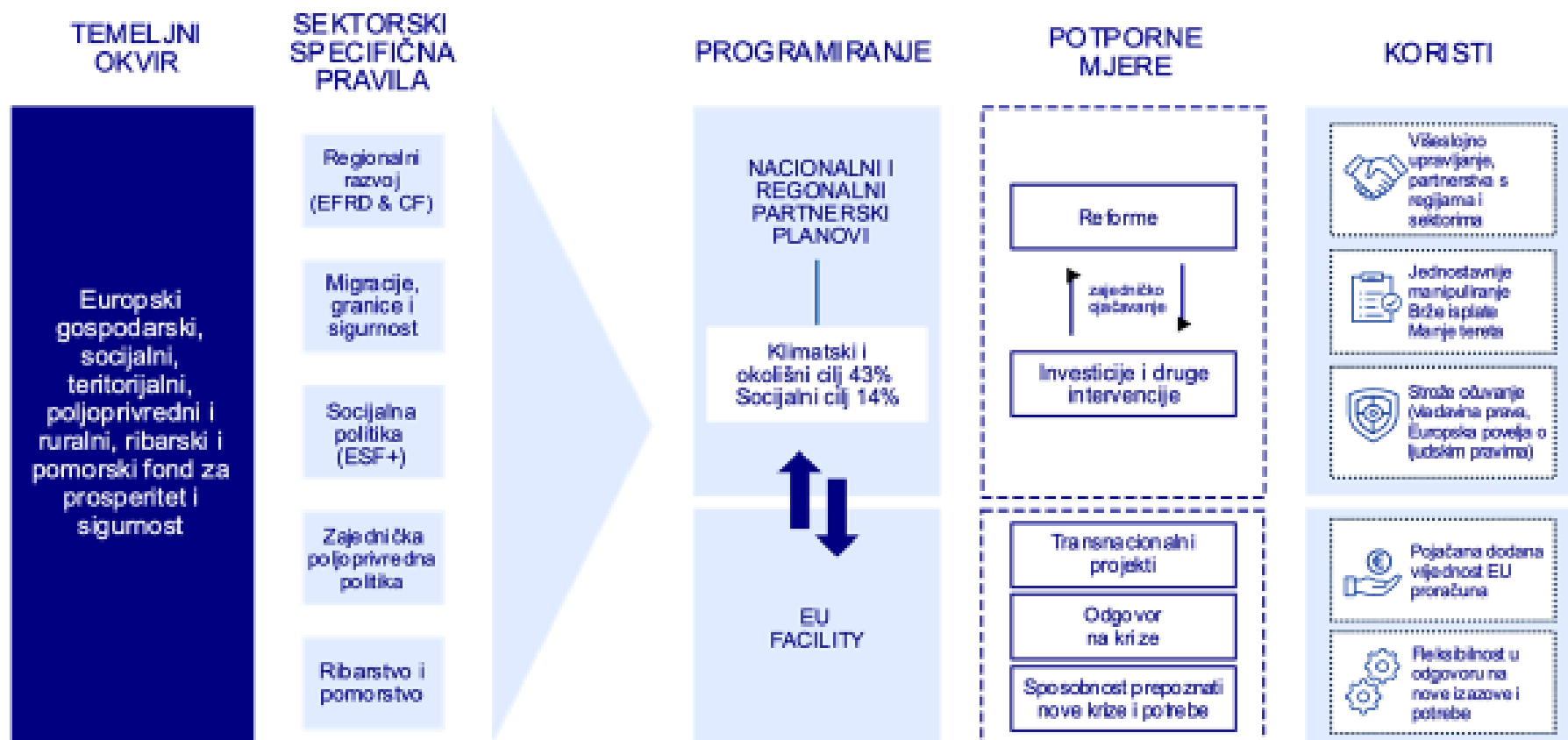
Dinamičan proračun
EU-a za
prioritete budućnosti

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Sastavnice VFO 2028. -2034.

KOHERENTNA STRATEGIJA

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION

SIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Ključne značajke VFO 2028. -2034.

- **Veća fleksibilnost**

brzo djelovanje na neočekivane promijene ili nove političke prioritete;

- **Jednostavniji, optimiziraniji i usklađeniji financijski programi EU-a**

građani/tvrtke mogu lakše pronaći i koristiti mogućnosti financiranja;

- **Proračun prilagođen lokalnim potrebama**

- nac. i reg. planovi partnerstva (temelj: ulaganja i reforme,
- ciljano (tamo gdje je najvažnije),
- brža i fleksibilnija podrška većoj ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji diljem EU;

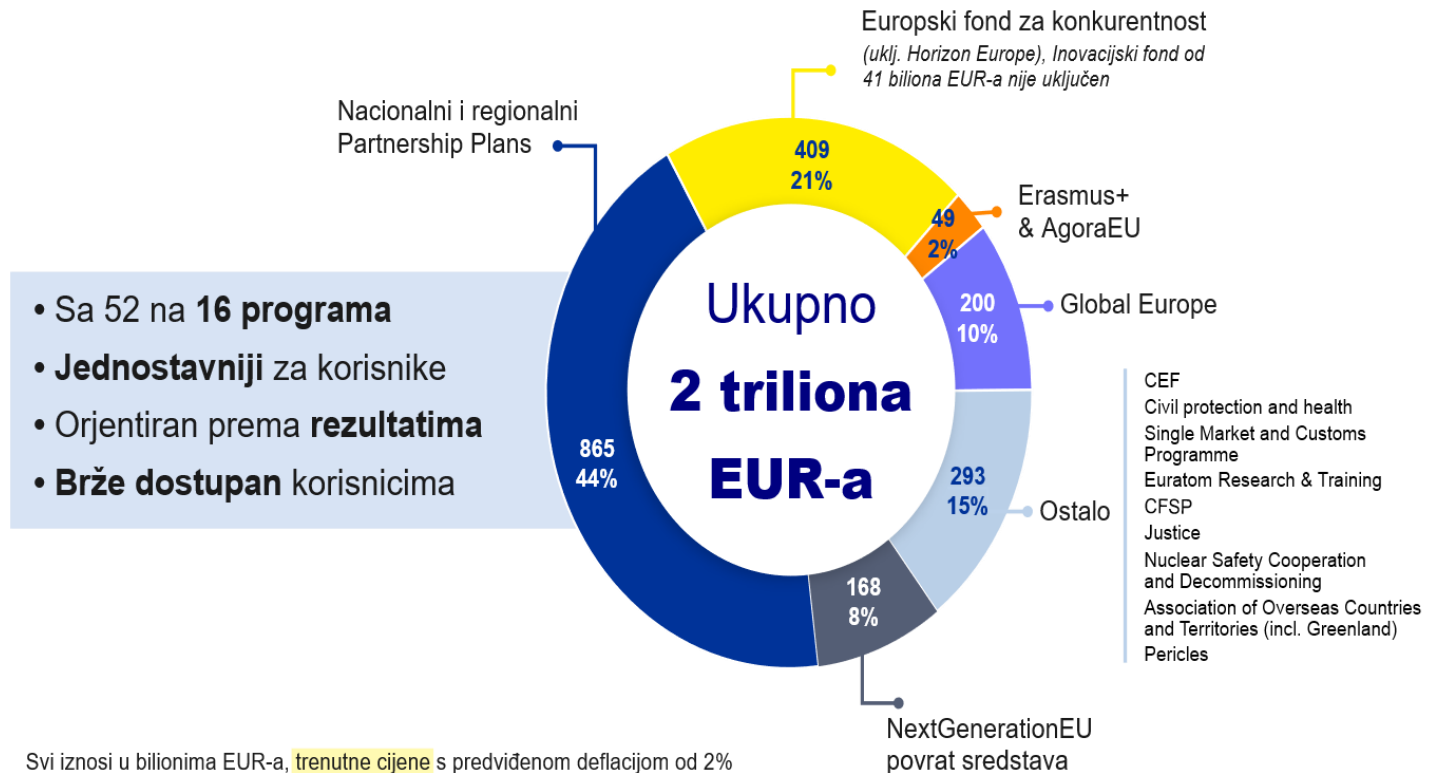
- **Snažan poticaj konkurentnosti**

osiguranje lanaca opskrbe, povećanje inovacija i predvođenje globalne utrke za čistu i pametnu tehnologiju;

- **Uravnotežen paket novih vlastitih sredstava**

odgovarajući prihodi za prioritete, istovremeno smanjuje pritisak na nac. javne financije;

Prijedlog VFO 2028. -2034. (1)

Prijedlog VFO 2028. -2034. (2)

1. Nacionalni i regionalni planovi partnerstva (National and Regional Partnership Plans, NRPP)

- 865 milijardi eura: prikupljanje sredstava za poljoprivredu i kohezijsku politiku.
- novi mehanizam za spajanje različitih izvora financiranja i nacionalnih programa.
- NRPP omogućili bi državama članicama da izravno ulažu u distribucijsku mrežu, što je ključno za omogućavanje „pametne, lokalizirane elektrifikacije”.

NRPP = povezivanje reformi s čistim ulaganjima, podržavajući ciljeve EU-a za klimu i energiju do 2040. te podržavajući lokalne zajednice i poduzeća u čistoj tranziciji.

Usredotočenost na specifične potrebe svakog teritorija = regije u središtu tranzicije.

[Commission proposes more flexible and performance-based Cohesion Policy for 2028-2034](#), 17 July 2025

Prijedlog VFO 2028. -2034. (2a)

Kriteriji:

- stanovništvo (2024);
- Stanovništvo izloženo riziku siromaštva ili socijalnoj isključenosti a žive u ruralnim područjima (2024);
- Bruto nacionalni dohodak po stanovniku, izražen u standardu kupovne moći (2023);
- Regionalni BDP po stanovniku, izražen u standardu kupovne moći na razini NUTS-3 (prosjeak 2021. -2023.);
- Izravne potpore po hektaru (procjena izravne pomoći za 2027.);
- kako bi se izbjegla pretjerana koncentracija resursa i pretjerano smanjenje u usporedbi s osnovnim početnim dodjelama 2021-2027 primjenjuju se gornja granica i sigurnosna mreža.

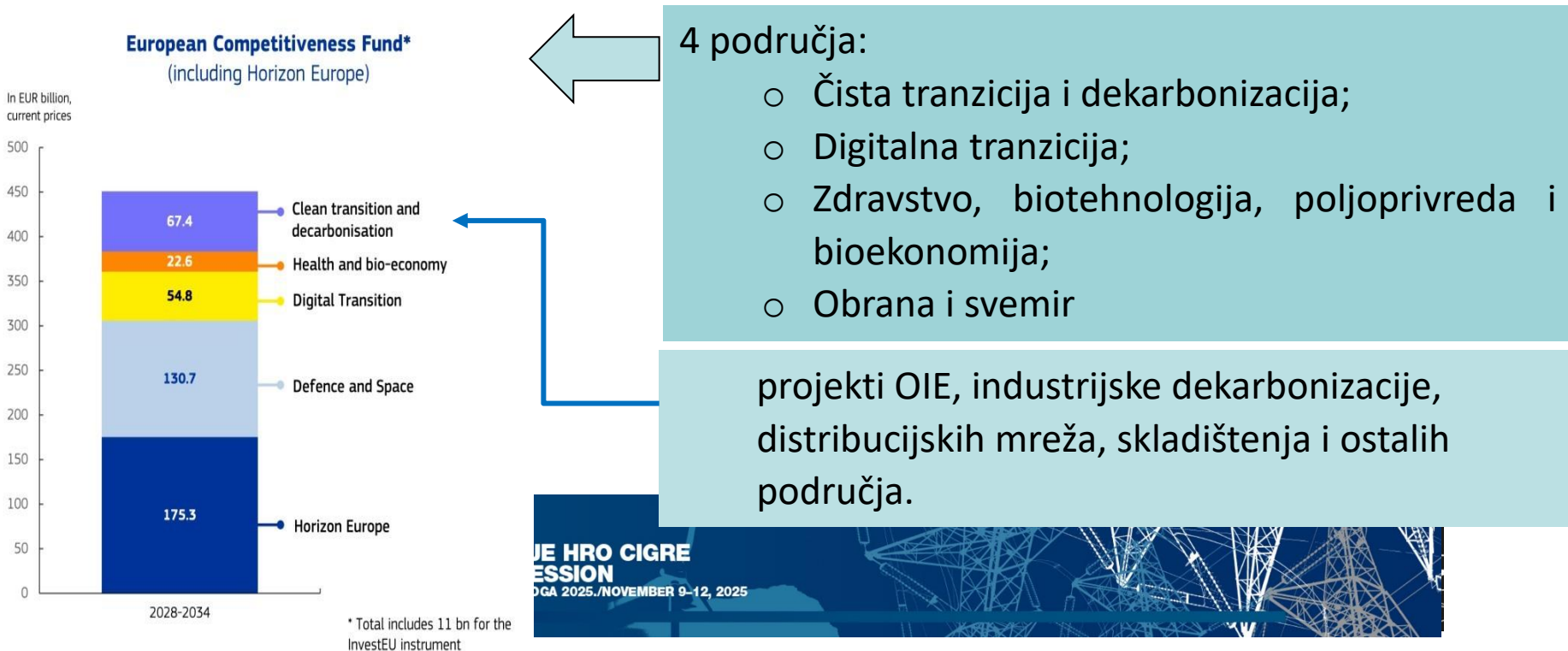
MFF 2028-2034 NATIONAL AND REGIONAL PARTNERSHIP PLANS ALLOCATIONS (in current prices, EUR bn, rounded)				
Država članica	Ukupna alokacija	Opća alokacija	Migracije, sigurnost i unutarnji poslovi	Socijalni klimatski fond
 HRVATSKA	16.8	14.6	1.3	1.0
 SLOVENIJA	5.4	4.8	0.3	0.3
 IRSKA	12.2	11.4	0.3	0.5
 SLOVAČKA	19.9	18.3	0.4	1.2

ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Prijedlog VFO 2028. -2034. (2)

2. European Competitiveness Fund, ECF

- 450 milijardi eura,
- ulaganja: strateške tehnologije, u korist cijelog jedinstvenog tržišta, kako je preporučeno u izvješćima Lette i Draghija.
- jedinstveni pristup podnositeljima zahtjeva za financiranje, pojednostavit će i ubrzati financiranje EU-a te pospješiti privatna i javna ulaganja.

Prijedlog VFO 2028. -2034. (2a)

Obzor 2028. -2034.

S predloženim proračunom od **175 milijardi €**, novi program temeljit će se na četiri stupa

I. stup

IZVRNA ZNANOST

44,079 MILIJARDI €

EUROPSKO ISTRAŽIVAČKO VIJEĆE

AKTIVNOSTI MARIE SKŁODOWSKA-CURIE

ZNANOST U POLITIKAMA EU-a

II. stup

KONKURENTNOST I DRUŠTVO

75,876 MILIJARDI €

KONKURENTNOST¹:

1. Čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija
2. Zdravstvo, biotehnologija, poljoprivreda i biogospodarstvo
3. Vodstvo u digitalnom sektoru
4. Otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir

DRUŠTVO:

1. Globalna društvena pitanja
2. Misije EU-a
3. Instrument novog europskog Bauhausa

III. stup

INOVACIJE

38,785 MILIJARDI €

EUROPSKO VIJEĆE ZA INOVACIJE

INOVACIJSKI EKOSUSTAVI I TROKUT ZNANJA

IV. stup

EUROPSKI ISTRAŽIVAČKI PROSTOR (EIP)

16,262 MILIJARDE €

POLITIKE EIP-a

ISTRAŽIVAČKA I TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA

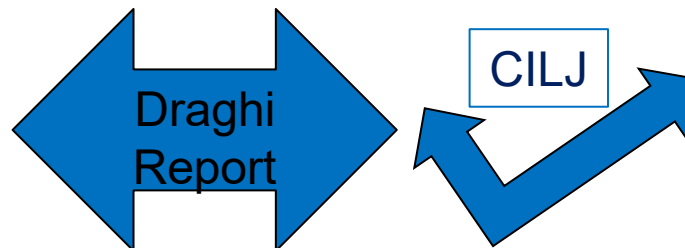
POVEĆANJE SUDJELOVANJA I ŠIRENJE IZVRSNOSTI

- Promicati temeljne vrijednosti znanstvene slobode i otvorenosti;
- Povećati izvrsnu europsku bazu znanja (*EU added value*);
- Poboljšati istraživačke karijere/privući najbolje istraživače, (pristup *Choose Europe*);
- Mobilizirati javna i privatna ulaganja u cijeli lanac istraživanja i inovacija
- Doprinijeti povećanju ulaganja u inovacije tj. koherentnosti (EU i nacionalna ulaganja);
- Iskoristiti potencijal proračuna EU-a za smanjenje rizika i otključavanje većih investicijskih prilika. (ulaganja=strateški prioritete EU-a (čista tranzicija jedinstvenog tržišta, dekarbonizacija, kružnost, digitalizacija, sigurnost, otpornost i socijalna kohezija);
- Poboljšati pristup financiranju EU-a bržim, korisnički usmjerenim, pojednostavljenim i usklađenim postupcima kako bi se proširilo sudjelovanje i ubrzali rezultati.

¹ U skladu s aktivnostima u okviru Europskog fonda za konkurentnost.

-Usmjeriti resurse na strateške prioritete (*bottom-up* pristup);
-Povećati potencijal javno-privatnih partnerstava (pojednostavljeno okruženje);

-Povećati podršku za revolucionarne inovacije;
-Pojednostaviti pristup programu za korisnike.

Prijedlog VFO 2028. -2034. (3)

3. Instrument za povezivanje Europe (*Connecting Europe Facility*)

- financijski instrument, dodatna ulaganja u izgradnju nove te unaprjeđenje postojeće prometne, energetske i telekomunikacijske infrastrukture,
- Pokriva: 9 koridora Osnovne mreže Transeuropske prometne mreže (TEN-T).
- Prekogrančni infrastrukturni projekti u energetske i prometnom sektoru, koji su ključni za energetske sigurnost, dovršetak energetske unije i transeuropske prometne mreže

Cilj - pomoći stvaranju međusobno povezanih mreža širom Europe, koje će biti visokih performansi i ekološki održivi te, doprinosti ekonomskom rastu, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji unutar EU.

- *CEF Energy* 30 milijardi eura - peterostruko povećanje u usporedbi s VFO 2021.-2027. (5,8 milijardi eura),

- *CEF Transport* - 51,5 milijardi eura – dvostruko povećanje u usporedbi s VFO 2021.-2027. (25 milijardi eura).

Prijedlog VFO 2028. -2034. (4)

4. Globalna Europa (*Global Europe*)

- 200 milijardi eura,
- osnažit će partnerske zemlje koje potiču partnerstva i saveze kako bi povećale financijsku potporu za poboljšane akcije u području klime, energije, okoliša i održivosti.

- Instrument for Pre-accession (IPA)
- European Neighbourhood Instrument (ENI)
- Partnership Instrument (PI)
- Development Cooperation Instrument (DCI)
- Instrument for Stability (IfS)
- Democracy and Human Rights (EIDHR)
- Humanitarian Aid
- Civil Protection Financial Instrument (CPFI) and Emergency Response Centre
- Instrument for Nuclear Safety Cooperation (INSC)
- Macro-financial Assistance (MFA)
- Guarantee fund for External actions

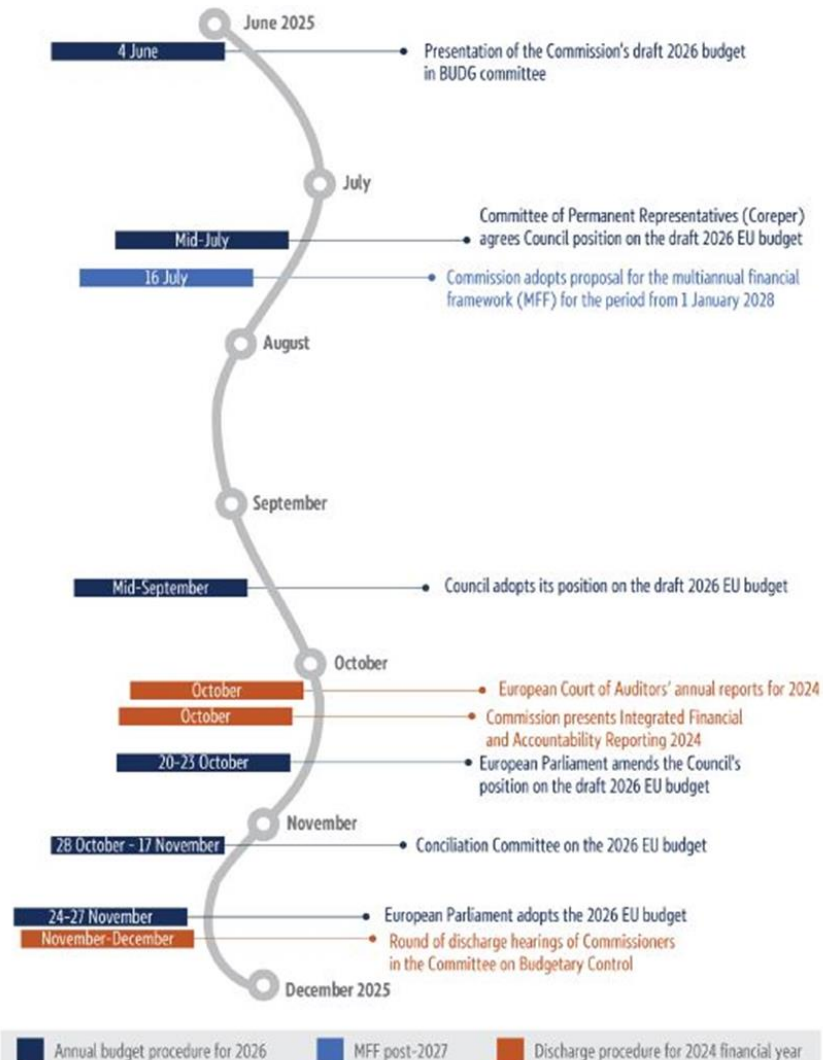

Donošenje VFO 2028. -2034.

Procedura za donošenje VFO

Prijedlog: EK
 Odluka o VFO i prihodnom sustavu =
 Vijeće EU
 Usvajanje Uredbe o VFO =
 jednoglasno, nakon suglasnosti
 Europskog parlamenta

Prijedlog: Zelena tranzicija (1)

POZADINA PRIJEDLOGA

EU klimatski i okolišni ciljevi

a. Proračunski izazovi: manje sredstava na razini EU (nakon NGEU) te pronalaženje novih vlastitih sredstava

Nova Komisija: pomak prema konkurentnosti, fleksibilnosti i pojednostavljenju

b. Ostvarenje ciljeva Europskog zelenog plana (Fit for 55) – popuštanje odredbi u propisima

Teme: učinkovitost zgrada i e-automobila ili (ne)provođenje ETS-a i Mehanizma za prilagodbu ugljika na granici. Istodobno, agenda konkurentnosti postavljena u kompasu EK i novoosnovani Radni tim za stanovanje nastoje se suočiti s nekim od glavnih problema s kojima se trenutačno suočavaju europski građani i poduzeća (nedostatak pristupačnih stanova, rast cijena energije i grijanja).

c. Uzročno-posljedična veza između konkurentnosti i ostvarenje ciljeva Europskog zelenog plana (Fit for 55) – popuštanje odredbi u propisima

percepirana dihotomija između konkurentnosti i okolišnih odredbi obmanjujuća, tj. konkurentske prednosti europske industrije neizbježno će zaostajati bez suštinskog napretka u ostvarivanju ciljeva Europskog zelenog plana.

Prijedlog: Zelena tranzicija (2)

POZADINA PRIJEDLOGA

EU klimatski i okolišni ciljevi – izazovi:

d. Intenziviranje kriznih stanja – klima, bioraznolist,

Hitnost za postupnim ukidanjem fosilnih goriva; prelazak na učinkovit sustav OIE temeljen na decentraliziranoj pametnoj proizvodnji energije i elektrifikaciji te pojačavanjem mjera prilagodbe (strateški izbor za ulaganje danas kako bi se izbjegli gubici u budućnosti i povećala otpornost EU gospodarstva).

= značajna i održiva ulaganja, uz hrabru viziju, kako bi se osigurala dugoročna dobrobit naših građana i okoliša. Dok je učinkovita ekonomija ključna, kratkoročna ekonomska razmatranja ne mogu nadjačati potrebu za podrškom ekosustavima i zdravim građanima

e. Skepticizam građana – nepravedni prijelaz na zeleno

društveno prihvaćen prijelaz = mora biti vođen principima socijalne jednakosti, uključivosti najranjivijih i aktivnog sudjelovanja građana

f. Podrška fosilno intenzivnim regijama

Fond za pravednu tranziciju

Green transition

Prijedlog: Zelena tranzicija (3)

➤ izdvajanje 35% proračuna za klimu i okoliš, mobiliziranje više od 700 milijardi EUR

- podrška ciljevima u području klime i okoliša, ublažavanje klimatskih promjena, prilagodbi i otpornosti; održiv rast, inovacije i strateška neovisnost.
- bolje usklađivanje mjera za otpornost na klimatske promjene i zaštitu okoliša.

➤ Načelo „*DO-NO-SIGNIFICANT-HARM*” (DNSH)

- jedinstveni, jednostavan i proporcionalan pristup, osiguranje da aktivnosti financirane iz EU ne uzrokuju značajnu štetu ciljevima u području klime i okoliša.

➤ Načelo „*Climate resilience by design*”

- zaštita ljudi i ulaganja od sve razornijih utjecaja klimatskih promjena.
- priprema za klimatske rizike i njihovo upravljanje, ograničenje ekonomskih i društvenih troškova te promocija inovativne tehnologije.

➤ Unaprijeđeni sustav praćenja trošenja sredstava EU i rezultata u vezi s ciljevima zelenog razvoja

- Jednostavan i robustan sustav za bolje praćenje podržanih aktivnosti vezanih uz proračun za zaštitu okoliša i ublažavanje klimatskih promjena, prilagodbu i otpornost

Prijedlog: Zelena tranzicija (4)

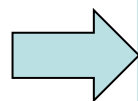
- **NRPP** - reforme = čista ulaganja = EU ciljevi za klimu i energiju do 2040.= podrška lokalnoj zajednici i tvrtkama u čistoj tranziciji.
- **Europski fond za konkurentnost (EFK)** - osnaživanje gospodarstva EU = dekarbonizacija EU gospodarstva: čiste tehnologije i kružno gospodarstvo, održivi prijevoz i energetska tranzicija, uz zaštitu klime i okoliša
  - Inovacijski fond (IF) - podrška industrijskoj dekarbonizaciji i inovacijama čistih tehnologija,
  - Banka za industrijsku dekarbonizaciju (najavljena u Ugovoru o čistoj industriji),
  - Horizont, zajedno s 10. Okvirnim programom za istraživanje i inovacije, (EFK i IF) = istraživačke aplikacije i inovacije za dekarbonizaciju;
- **CEF** - ulaganja u ključne prekogranične infrastrukturne projekte u sektoru energije i prometa, koji su ključni za dovršetak Energetske unije i kompletne transeuropske mreže za promet;
- **Instrument Global Europe** - partnerstava i savezi radi povećanja financijske potpore za poboljšane klimatske, energetske, ekološke i održive aktivnosti;
- **ERASMUS+, Kreativne Europe i Mehanizma Unije za civilnu zaštitu**, doprinos klimatskim aktivnostima kroz svoja ulaganja.

PROGRAMMES	TARGETS
National and Regional Partnership Plans	43%
European Competitiveness Fund	43%
Framework programme for research and innovation	40%
Connecting Europe Facility	70%
Global Europe Instrument	30%

EURELECTRIC - stajalište

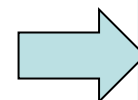
VFO 2028. -2034.

Prioritet - ulaganje u mrežu

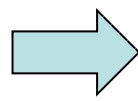
hitnost za značajnim ulaganjima u elektroenergetske mreže - modernizacija postojeće infrastrukture, povećanje kapaciteta i integracija rastućeg udjela OIE

Pojednostavljeno financiranje

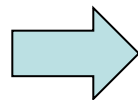
pristupačniji i ciljaniji mehanizmi financiranja za projekte na razini distribucije (trenutno EU financiranje uvelike usmjereno na prijenos)

Promicanje elektrifikacije

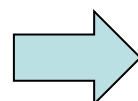
zagovara politike i mehanizme financiranja koji podržavaju elektrifikaciju industrija i drugih sektora, prepoznajući njezin potencijal kao isplativu i učinkovitiju strategiju dekarbonizacije

Regulatorna sigurnost

važnost stabilnih, jasnih i predvidljivih regulatornih okvira za privlačenje ulaganja velikih razmjera u energetske sektor

Pojednostaviti procese izdavanja dozvola

pojednostavljanje i digitalizacija postupaka izdavanja dozvola

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

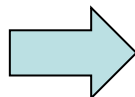

E.DSO – stajalište

*Securing the EU's Competitiveness and Affordability with Electricity Grids:
E.DSO's Position for the 2028– 2034 Multiannual Financial Framework
06/2025*

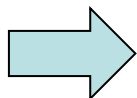
- Ključna uloga operatora distribucijskog sustava u osiguranju globalne konkurentnosti Europe, energetske sigurnosti i tranzicije na čistu energiju,
- Hitna potreba za ciljanim ulaganjima za modernizaciju i proširenje mrežne infrastrukture, integracija rastućih udjela OIE i podrška razvoju novih energetski intenzivnih tehnologija poput AI i podatkovnih centara
- Nedostaci u financiranju

VFO 2028. -2034.

Obzor Europa, CEF i Kohezijski fond - ključni

- Poziv na namjensku strategiju ulaganja u čistu energiju, uključujući mjere smanjenja rizika za privlačenje privatnog kapitala uz istovremeno osiguranje pravednosti troškova za potrošače
- Stavljanje ODSa u središte investicijskih prioriteta

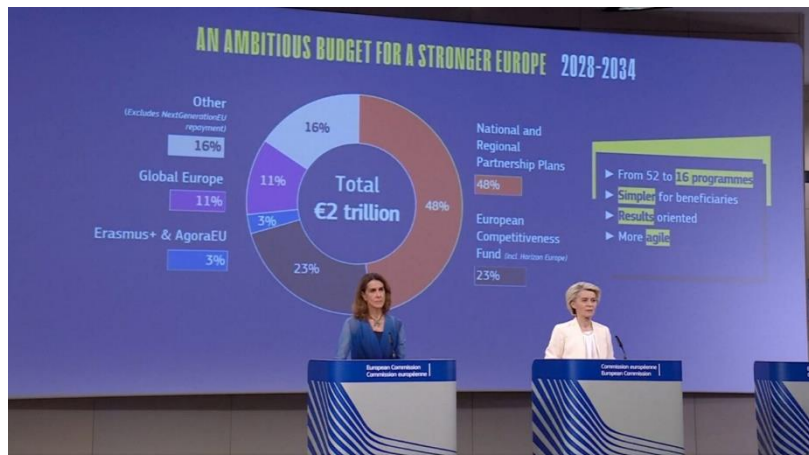

Cilj: osigurati da elektroenergetske mreže mogu učinkovito podržavati pristupačnost, održivost i industrijsku konkurentnost u svim regijama EU-a

SAVJETOVANJE I PROJEKTOVANJE
HLGE
SIBER

<https://www.edsoforsmartgrids.eu/content/uploads/2025/06/securing-the-eus-competitiveness-and-affordability-with-electricity-grids-e.dsos-position-for-the-2028%E2%80%932034-multiannual-financial-framework.pdf>

2. Hrvatska i VFO

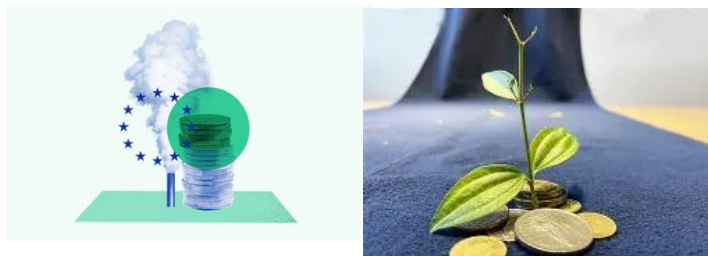

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
 SIBENIK, 9.–12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Financiranje čiste tranzicije

Projekcije ulaganja
za RH

2025

*Competitiveness Compass
Action Plan for Affordable Energy
Clean Industrial Deal*

Područje	Razdoblje (mil EUR)	
	2024.-2030.	2031. -2050.
Proizvodnja električne energije	3.738	15.349
Prijenos električne energije	872	2.500
Distribucija električne energije	1.439	4.200
Toplinarstvo	1.008	510
- Infrastruktura (mreža)	38	-
- Geotermalna energija	770	290
- Solarni sustavi	90	20
- Toplinske pumpe	110	200
Sunčani toplinski sustavi (izuzev korišteni u topl)	140	200
Transport i distribucija prirodnog plina	1.679	54
Istraživanje ugljikovodika	3.225	1.900
Zgradarstvo – energetska obnova zgrada	6.249	21.489
Zgradarstvo-nZEB novogradnja	15.624	26.544
Promet	1.261	3.667
- Cestovni promet	492	1.540
- Željeznički promet	13	47
- Pomorski promet i promet unutarnje plovidbe	52	180
- Zračni promet	52	182
- Javni prijevoz i integrirani promet	320	1.120
- Proizvodnja niskougljičnih goriva	332	599
Proizvodnja vodika	191	732
Proizvodnja biometana	69	74
Geotermalna energija (izuzev korištene u topl)	340	260
Toplinske pumpe (izuzev korištene u topl)	480	720
Izdvajanje i geološko skladištenje CO2	14	280
Smanjenje fugalivnih emisija	179	-
UKUPNO	36.507	78.479

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

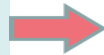
EU sredstva na raspolaganju 2021. -2027.

Na raspolaganju = 25 milijarde €

VFO 2021.-2027. za RH = 14 milijardi €:

Kohezijska politika (Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond+ i Kohezijski fond),
 Fond za pravednu tranziciju (FPT),
 Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA),
 Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI),
 Fond za unutarnju sigurnost (FUS),
 Instrument za financijsku potporu u području upravljanje granicama i vizne politike (BMVI),
 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i
 Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP).

PKK 2021. -2027.
5,2 milijarde €

Zelenija Europa
= 2,3 milijarde €

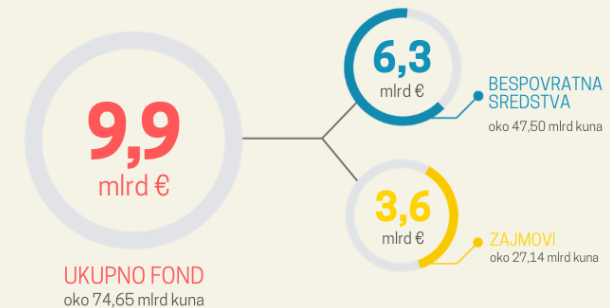
Carina
 Digitalna Europa
 Europske snage solidarnosti
 EU za zdravlje
 Erasmus+
 Fiscalis
 Građani, jednakost, prava i vrijednosti
 Kreativna Europa

Programi EU

LIFE
 Mehanizam Unije za civilnu zaštitu
 Obzor Europa
 Periklo IV
 Program jedinstvenog tržišta
 Program Pravosuđe
 Program Unije za borbu protiv prijevara
 Svemirski program Unije

Nacionalni plan oporavka i otpornosti

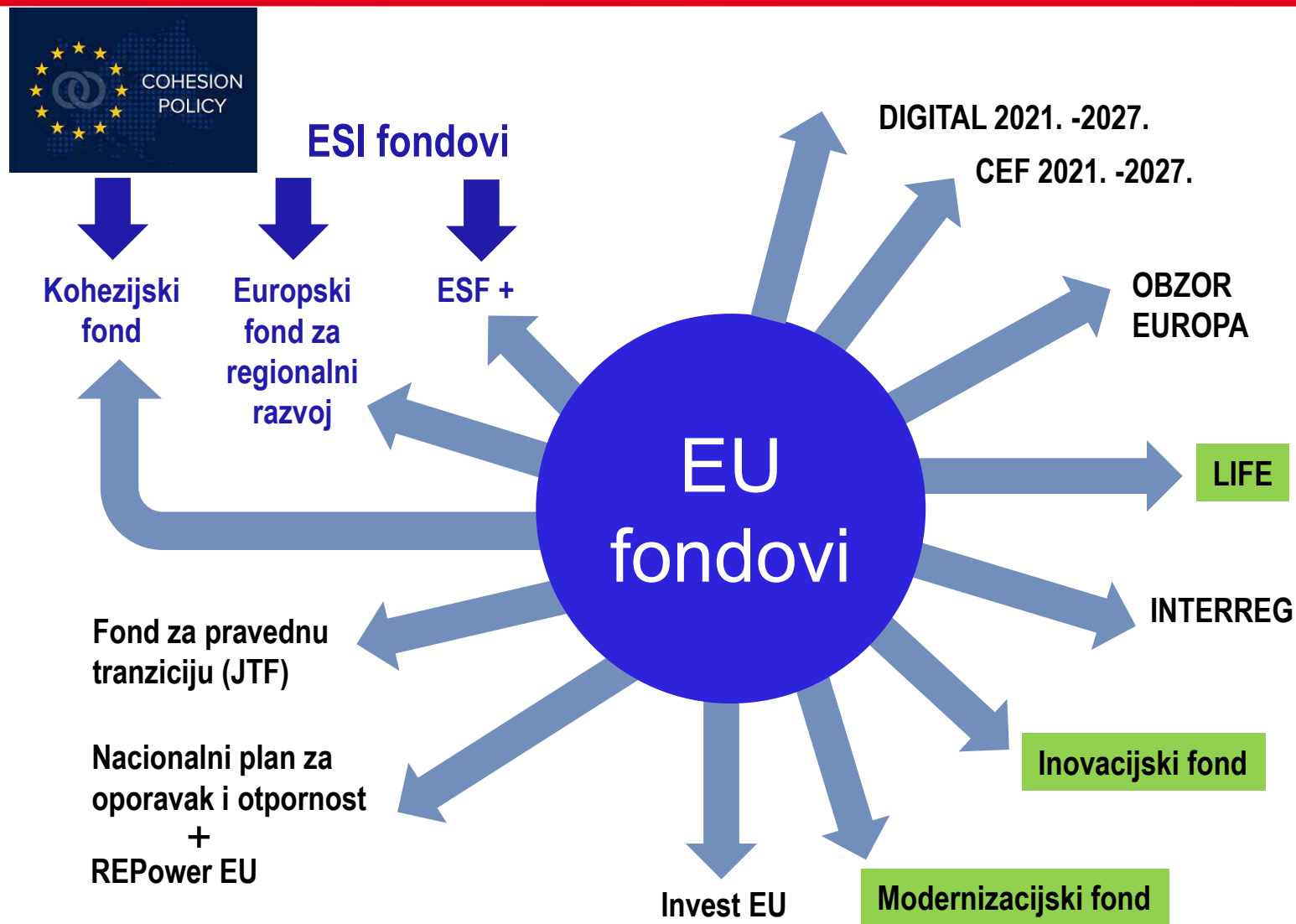
Financijska sredstva za investicije i reforme

min 20% digitalna tranzicija
 min 37% zelena tranzicija

Fondovi EU 2021. – 2027.

2021. -2027. za RH

VFO = preko 14 milijardi € + NGEU = oko 11 milijardi €

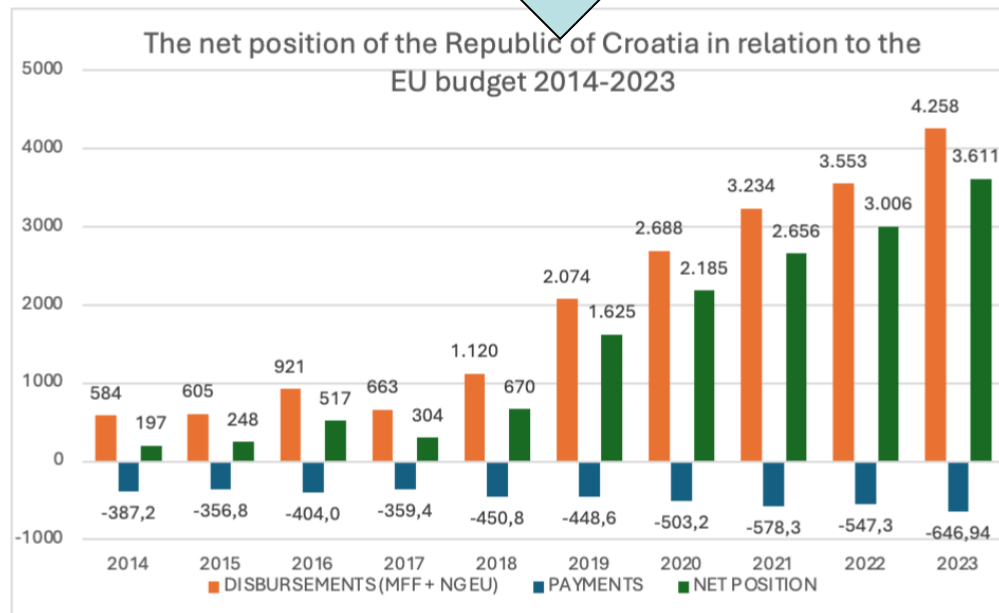
Koristi i troškovi EU sredstava (1)

Pregled plaćanja i isplata Republike Hrvatske u odnosu na proračun EU za razdoblje 2014.-2023.

2014.-2023.
Omjer troška i koristi

Omjer: 4,2 x više

Source: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending-and-revenue_en

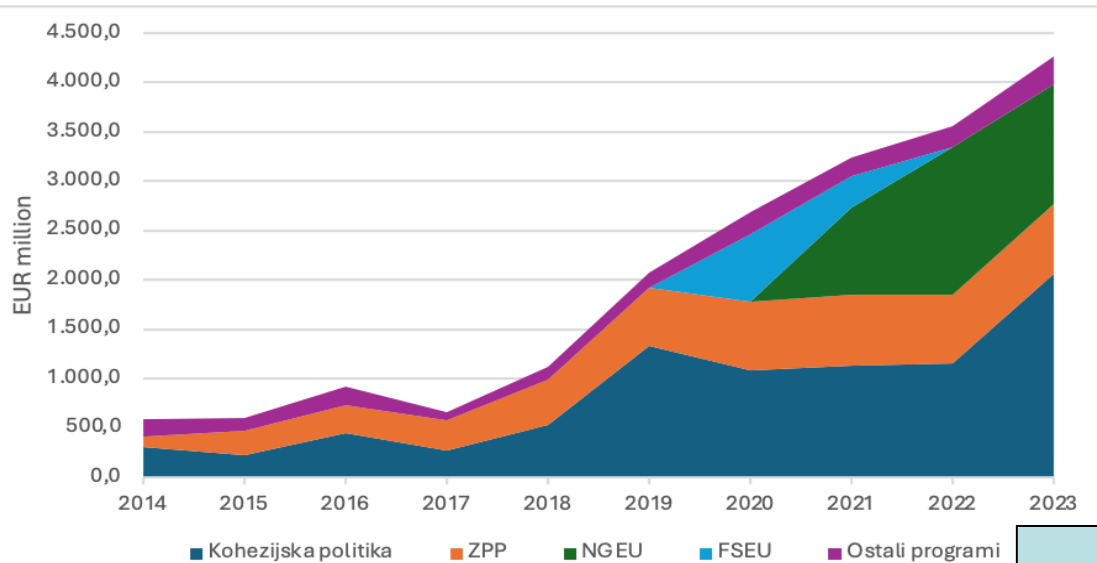
17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.-12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Koristi i troškovi EU sredstava (2)

Pregled plaćanja i isplata Republike Hrvatske u odnosu na proračun EU za razdoblje 2014.-2023.

Ostali programi

Erasmus(+) = 277,8 mil eura

CEF = 187,1 mil eura

Obzor = 156,1 mil eura

dominantno korištenje sredstava
Kohezijske politike i ZPP

Source: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending-and-revenue_en

Hrvatska – EU fondovi troškovi i koristi

Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa za financijsko razdoblje 2014.-2020.

	Vrijednost dodijeljenih sredstava (€)	Vrijednost objavljenih poziva (€)	Vrijednost ugovorenih sredstava (€)	Vrijednost plaćenih sredstava korisnicima (€)	Vrijednost ovjerenih sredstava (€)
OPKK	6.831.255.232,22	9.373.056.470,70	8.729.104.132,84	6.848.640.110,25	7.481.227.126,57
OPULJP	1.621.046.414,00	2.086.564.974,13	1.992.132.662,33	1.749.091.244,79	1.907.906.457,63
Program ruralnog razvoja	2.623.786.695,000	2.869.050.823,79	2.629.602.798,63	2.376.834.993,20	2.336.173.868,53
Operativni program za pomorstvo i ribarstvo	252.643.138,00	258.382.994,22	280.629.302,03	228.956.495,92	226.004.008,66
UKUPNO	11.328.731.479,22	14.587.055.262,84	13.631.468.895,83	11.203.522.844,16	11.951.311.461,39

07/2013. - 09/2024.

RH uplatila u proračun EU 5,86 milijardi eura, dok je iz proračuna EU u proračun RH uplaćeno 22,29 milijardi eura (sa NPOO).

Omjer: pozitivna računica → 16,43 milijardi eura sa NPOO ili 11,94 milijardi eura bez NPOO u korist proračuna RH

<https://eufondovi.gov.hr/financijski-pregled/>

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Izvor: MRRFEU
Stanje na dan: 05.09.2024.

Hrvatska nakon 2027. (1)

PREPORUKE

- Do 2027. naglasak na infrastrukturi osnovna javna infrastruktura
Nužno, ali nedovoljno za dugoročni razvoj
- Nakon 2027. – fokus mora biti širi: ulaganja u inovacije, znanje i demografski oporavak uz jačanje otpornosti otoka i ruralnih područja
- RH ne kreće od nule – modeli koji su se pokazali uspješnima (ITU u gradovima, integrirani pristupi na otocima) – potrebno nadograditi i prilagoditi novom okviru
- Institucije i kapaciteti – odlučujući: bez jačanja administracije na svim razinama teško je pretvoriti sredstva u stvarne promjene
- Ključna poruka: RH mora iskoristiti nove planove i alate iz faze „osnovnih ulaganja” u fazu „pametnog, teritorijalno osjetljivog razvoja

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Hrvatska nakon 2027.(2)

05/2025

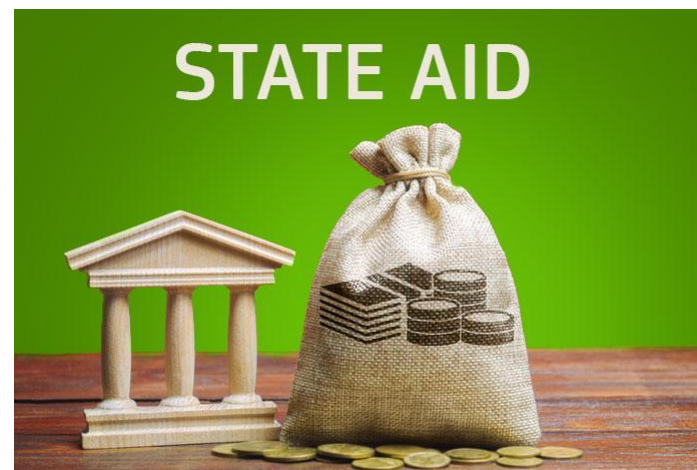
ODLUKA VRH
NN 83/25

Radna skupina za strateško usmjeravanje i pripremu stajališta RH za pregovore o VFO EU za razdoblje nakon 2027.

Zadaće Radne skupine su:

- utvrđivanje/usklađivanje prioriteta i stajališta RH, kao i pregovaračke strategije, za rasprave u okviru EU o VFO te prioriteta RH u okviru pojedinih politika EU
- analiza zakonodavnih prijedloga instrumenata/fondova/programa EU + nova vlastita sredstava EU
- korištenja financijskih sredstava iz relevantnih VFO namijenjenih ostvarivanju ciljeva iz pojedinih politika EU u RH, kao i iz drugih komplementarnih izvora financiranja prioriteta ciljeva i projekata, koji uključuju Mehanizam za oporavak i otpornost EU te međunarodne financijske instrumente – priprema analitičkih podloga i drugih materijala, uključivo o korištenju financijskih sredstava EU iz relevantnih VFO EU
- koordinacija pripreme stajališta RH za pojedine faze i razine pregovora u okviru Vijeća, Europskoga vijeća i drugih institucija EU
- praćenje i analiza stajališta drugih država članica EU
- analiza učinaka prijedloga u okviru VFO na proračun RH i na ispunjavanje ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije i drugih nacionalnih sektorskih strategija i planova, kao i doprinosa RH u proračun EU.

Stajališta RH za pojedine faze pregovora o VFO usvajati će se sukladno postupcima propisanim Odlukom o osnivanju Međuresorne radne skupine za europske poslove (»Narodne novine«, broj 43/16.).

3. Državne potpore i EU

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Državne potpore (1)

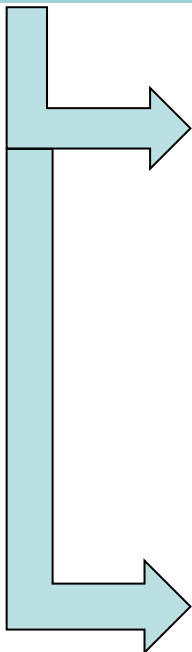
Svrha državnih potpora

Koristi za građane i poduzeća EU-a

- poštena konkurencija unutar Jedinog tržišta EU-a.
- javna financijska podrška usmjerena tamo gdje tržište ne može ili ne pruža.
- međusobno natjecanje među državama članicama EU-a bez subvencija, čime se stavlja manje države članice u nepovoljan položaj i povećalo teret poreznih obveznika u svim državama članicama.

Pravila EU-a o državnim potporama dovoljno su fleksibilna da odgovore na nepredviđene „šokove” u gospodarstvu EU-a, npr.:

- Privremeni okvir za državne potpore, pomoć državama EU-a da prebrode ekonomske učinke pandemije COVID-19.
- Privremeni okvir za krizne i tranzicijske državne potpore, pomoć državama EU-a da se nose s ekonomskim problemima povezanim s invazijom Rusije na Ukrajinu (mjere u sektorima koji su ključni za prijelaz na gospodarstvo s nultom neto emisijom, u skladu s Industrijskim planom Zelenog sporazum)

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.-12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Državne potpore (2)

Zakonodavni okvir - EU

- Ugovor o funkcioniranju EU
- Pravila o postupanju
- Formulari za notifikacije i izvješćivanje
- Izuzeća (Block Exemption Regulations)
- Privremeni okvir za krizne situacije (Temporary rules)
- Horizontalna pravila
- Sektorski specifična pravila
- Specifični instrumenti pomoći
- Usluge od općeg gospodarskog interesa (SGEI)
- Pravila o državnim potporama primjenjiva na sektor prometa
- Pravila o državnim potporama primjenjiva na sektor ugljena

UFEU = općenito zabranjuje državnu pomoć osim ako je opravdana razlozima općeg gospodarskog razvoja.

EK = osigurava poštivanja ove zabrane i ravnomjerno primjenjivanje izuzeća u EU

Zakon o državnim potporama (1)

<https://www.zakon.hr/z/464/zakon-o-drzavnim-potporama>

- nadležnost RH iz područja državnih potpora i potpora malih vrijednosti (*de minimis*) i politika državnih potpora,
- postupanja prije dodijele potpore,
- vođenje evidencije te
- izvještavanje o državnim potporama i *de minimis* potpore

Čl. 107. UFEU-
a

Državna potpora –

svaki stvarni/potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od strane davatelja državne potpore (u bilo kojem obliku) koji narušava/prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge (utječe na trgovinu između DČ EU)

Korisnik potpore/*de minimis* - svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima potporu bez obzira na njen oblik i namjenu.

Davatelj državne potpore/*de minimis* - tijelo državne uprave, JL®S ili pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore/potpore *de minimis*.

Zakon o državnim potporama (2)

Kada državna intervencija ima karakter državne potpore ?

- 1) **Izvor sredstava** – državni proračun, proračun županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države
  - manje ostvaren/neostvaren prihod države - porez, doprinos ili drugo nepodmireno dugovanje (neizvršena financijska obveza prema državi, prodaja nekretnina i pokretnina u vlasništvu države ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl.)
  - sredstva EU (gdje nacionalna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o upotrebi tih sredstava),
- 2) **prednost na tržištu** – korisnik primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti svojim redovitim poslovanjem
  - subvencija, oslobađanje od plaćanja poreza, subvencije kamata, državnih jamstva,
  - ostale potpore koje omogućuju postojanje gospodarske prednosti (prodaja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, pristup javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade, dokapitalizacija pod povoljnijim uvjetima i sl.),
- 3) **selektivnost** – poduzetnik/sektor ima povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju, diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore
- 4) **utjecaj na trgovinu između RH i EU** (tržišno natjecanje) – utječe li, zbog dobivene potpore, poduzetnik ili proizvodnja određene robe i/ili usluge na trgovinu između DČ EU i (narušavanja tržišnog natjecanja).

Državne potpore

Područja potpore (19 kategorija):

1. Poljoprivreda, šumarstvo i ruralna područja
2. Pomoć pri zatvaranju
3. Naknada štete nastale uslijed prirodne nepogode
4. Kultura i očuvanje baštine
5. Zapošljavanje
6. Zaštita okoliša, uključujući štednju energije
7. Ribarstvo i akvakultura
8. Ostalo
9. Poticanje provedbe važnog projekta od zajedničkog europskog interesa
10. Promocija izvoza i internacionalizacije
11. Regionalni razvoj
12. Sanacija ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu
13. Spašavanje i restrukturiranje
14. Istraživanje, razvoj i inovacije
15. Sektorski razvoj
16. Usluge od općeg gospodarskog interesa
17. MSP uključujući rizični kapital
18. Socijalna potpora pojedinačnim potrošačima
19. Obrazovanje

Instrumenti (12 kategorija):

1. Otpisi dugova
2. Izravni grant
3. Izravni grant/ subvencija kamatne stope
4. Intervencija u kapital
5. Jamstvo
6. Subvencija kamatne stope
7. Kredit/blagi kredit/povratni predujmovi/subvencija kamatne stope
8. Ostalo
9. Instrument rizičnog kapitala
10. Subvencionirane usluge
11. Porezna pogodnost
12. Kredit s nultom kamatnom stopom

Smjernice o državnim potporama za klimu, zaštitu okoliša i energiju 2022.

(2022/C 80/01)

- navodi se kako će EK ocijeniti spojivost mjera zaštite okoliša, uključujući zaštitu klime, i mjera potpore za energiju koje podliježu obvezi prijave u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora.
- Svako upućivanje na „zaštitu okoliša uključuje i zaštitu klime.
- Primjena: od 27.01.2022.
- Izmjena u nacionalnom zakonodavstvu do 31.12.2023.

Područje primjene:

- gospodarska djelatnost kojom se poboljšava zaštita okoliša i zaštitu klime;
- aktivnosti u energetsom sektoru obuhvaćene pravilima EU-a;
- sektori obuhvaćeni posebnim pravilima o državnim potporama,
- mjere potpore za zaštitu okoliša u korist velikih zračnih luka s više od 5 mi putnika godišnje, bez obzira na točku 17. podtočku (b) Smjernica o zračnom prijevozu.

Spojivost nacionalnih potpora s EU:

- potiče gospodarsku djelatnost;
- potiče aktivnost koja donosi koristi za okoliš u skladu s ciljevima zelenog plana;
- ne šteti tržišnom natjecanju ni trgovini.

17

<https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/2022-guidelines-on-state-aid-for-climate-environmental-protection-and-energy.html>

Smjernice o državnim potporama za klimu, zaštitu okoliša i energiju za 2022.

više kategorija mjera za zaštitu okoliša i energiju na temelju kojih državne potpore mogu biti spojive s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora pod određenim uvjetima:

- a) smanjenje i uklanjanje emisija **CO₂**, uključujući **OIE i energetske učinkovitost**;
- b) poboljšanje energetske učinkovitosti **zgrada** i njihove učinkovitosti u zaštiti okoliša;
- c) kupnja i leasing čistih **vozila** (za potrebe zračnog, cestovnog i željezničkog prijevoza te prijevoza unutarnjim plovnim putovima i pomorskog prijevoza) i čiste mobilne opreme za usluge te za naknadno opremanje vozila i mobilne opreme za usluge;
- d) uspostava **infrastrukture za punjenje ili opskrbu** gorivom za čista vozila;
- e) učinkovita uporabu resursa i podupiranje prelaska na **kružno gospodarstvo**;
- f) sprječavanje ili smanjenje onečišćenja koje nije uzrokovano stakleničkim plinovima;
- g) remedijacija štete u okolišu, oporavak prirodnih staništa i ekosustava, zaštitu ili obnovu bioraznolikosti i provedbu prirodnih rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama (ublažavanje);
- h) smanjenja poreza ili parafiskalnih davanja;
- i) **sigurnost opskrbe** električnom energijom;
- j) **energetsku infrastrukturu**;
- k) **centralizirano grijanje i hlađenje**;
- l) smanjenje naknada za električnu energiju za velike potrošače energije;
- m) **zatvaranje elektrana u kojima se upotrebljava ugljen, treset ili naftni škriljevac** i obustavu rudarskih djelatnosti povezanih s vađenjem ugljena, treseta ili naftnog škriljevca;
- n) **studije ili savjetodavne usluge o pitanjima klime, zaštite okoliša i energije**

30/06/2023

General Block Exemption rules (GBER)

- navodi specifične kategorije državne pomoći (kompatibilne s UFEU), pod uvjetom da ispunjavaju određene uvjete.
- izuzete od zahtjeva za prethodnom obavijesti/odobrenjem EK, tj. DČ daju pomoć izravno i naknadno obavijeste EK
- veća fleksibilnost DČ u osmišljavanju i provedbi mjera podrške u sektorima koji su ključni za prijelaz prema klimatskoj neutralnosti i industriji s neto nultom emisijom = ubrzanje ulaganja i financiranja proizvodnje čistih tehnologija u Europi, u skladu s Industrijskim planom Zelene agende (GBER = prikladan za zeleni i digitalni prijelaz).
- temelji za rješavanje nekih ekonomskih posljedica koje proizlaze iz agresije Rusije na Ukrajinu i pridonijeti oporavku europske ekonomije, koju je također pogodila pandemija koronavirusa i visoke cijene energije.

→ na snazi do 31.12. 2026.

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_23_1523

General Block Exemption rules (GBER)

- povećati/pojednostaviti mogućnosti za pomoć u području zaštite okoliša i energetike (OIE, projekti dekarbonizacije, zelena mobilnost i biološka raznolikost, ulaganja u obnovljivi vodik te povećanje energetske učinkovitosti);
  - olakšati provedbu projekata za korisnike u više DČ (projekti od zajedničkog europskog interesa - IPCEI), područje R&D, povećan intenzitet pomoći kao i pragova za prethodnu obavijest;
  - Obrazovanje i prekvalifikacija (povećan prag - preko 3 mil eura);
  - blokirati mjere prijeko potrebne pomoći koje su uspostavile DČ za regulaciju cijena energije (el.energija, plin i toplina proizvedeni iz prirodnog plina ili električne energije);
  - Povećani pragovi za prethodnu obavijest za pomoć u zaštiti okoliša kao i za pomoć u istraživanju, za razvoj i inovacije ('RDI');
  - Pojednostavljenje pomoći u financiranju rizika za MSP i Start-upove + za financijske proizvode koje podržava InvestEU fond;
  - Povećani pragovi u GBER-u (duži period važenja pravila);
- usklađenost GBER-a s novim Smjernicama za regionalnu pomoć, Smjernicama za pomoć u klimatskim, energetski i okolišnim pitanjima, Smjernicama za financiranje rizika, Okvirom za istraživanje, razvoj i inovacije te Smjernicama za širokopojasnu mrežu

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1315/oj/eng>

General Block Exemption rules (GBER)

NOVOSTI

- „Eksperimentalna i testna infrastruktura“: objekti, oprema, kapaciteti i resursi poput testnih poligona, pilotskih linija, demonstracijskih objekata, eksperimentalnih objekata ili živih laboratorija, kao i povezane usluge podrške, koje prvenstveno koriste MSP-ovi, koja traže podršku za ispitivanja i testiranje radi razvoja novih ili poboljšanih proizvoda, procesa i usluga te za testiranje i skaliranje tehnologija u svrhu unaprjeđenja industrijskog istraživanja i eksperimentalnog razvoja.

Prihvatljivi troškovi: materijalna (zemljište, zgrade i postrojenja, strojevi i oprema) i nematerijalna imovina (prava patente, licence, know-how ili druga prava intelektualnog vlasništva).

Intenzitet pomoći (iznos pomoći izražen kao postotak prihvatljivih troškova prije odbitka poreza i drugih davanja) – ne više od 25 % prihvatljivih troškova.

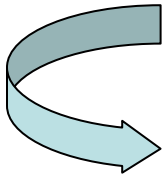
Međutim, intenzitet pomoći može se povećati do maksimalnog intenziteta od 40 %, 50 % i 60 % prihvatljivih troškova ulaganja za velike, srednje i male poduzetnike:

- (a) za 10 % za srednja poduzeća i za 20 % za mala poduzeća;
- (b) za dodatnih 10 % za prekogranične eksperimentalne i testne infrastrukture za koje najmanje 2 DČ osiguravaju javno financiranje ili za eksperimentalne i testne infrastrukture koje su ocijenjene i odabrane na razini Unije;
- (c) za dodatnih 5 % za eksperimentalne i testne infrastrukture gdje je najmanje 80 % godišnjeg kapaciteta dodijeljeno MSP-ovima.

Maksimalni iznos ne smije premašiti prag obavijesti za eksperimentalne i testne infrastrukture. To iznosi 25 milijuna eura po testnoj i probnoj infrastrukturi.

Dodijeljene državne potpore - EU

2023: države članice EU-a dodijelile 186,78 milijardi eura
(1,09% ukupnog BDP-a)

- 55,32 milijarde €
- 15,95 milijarda €
- 15,39 milijarda €
- zaštiti okoliša i uštedi energije
- istraživanju i razvoju te inovacije
- regionalnom razvoju

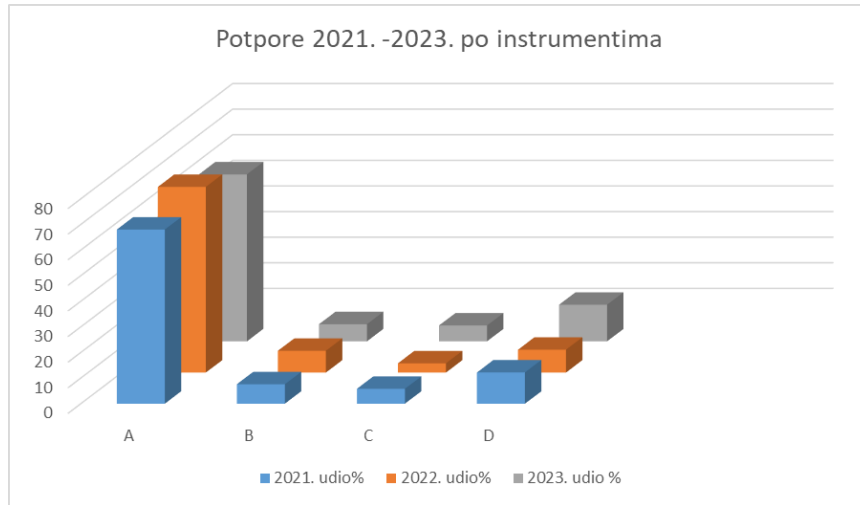
17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Dodijeljene državne potpore - RH

A – subvencije i neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma i prisilna nagodba i stečaj

B – ulaganja u vlastiti kapital, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima i odricanje od isplate dobiti poduzetnika

C – povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama i

D – izdana državna jamstva te aktivirana (protestirana ili opozvana jamstva)

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
 ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Smjernice politike državnih potpora za razdoblje 2025. -2027. (1)

Potiču se davatelji državnih potpora za sljedeća područja:

- zaštita okoliša i uštedi energije
- istraživanje, razvoj i inovacije
- usavršavanje
- zapošljavanje
- ulaganja (regionalne potpore).

Državne potpore - zaštita okoliša i ušteda energije:

- zaštita okoliša, uključujući dekarbonizaciju
- **infrastruktura za punjenje/opskrbu gorivom**
- **čista vozila/vozila s nultim emisijama** i prilagodbu vozila
- mjere **energetske učinkovitosti** (zgrade) kroz financijske instrumente
- sklapanja ugovora o energetsom učinku
- **energija iz obnovljivih izvora, obnovljivog vodika i VUK**
- **el. energija iz OIE** u malim projektima i zajednicama obnovljive energije (vodik iz OIE)
- **zbrinjavanje štete u okolišu**, oporavak prirodnih staništa/ekosustava, zaštita/obnova bioraznolikosti i provedbu prirodnih rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje
- **energetski učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje**

Smjernice politike državnih potpora za razdoblje 2025. -2027. (2)

Državne potpore - zaštita okoliša i ušteda energije
(nastavak):

- troškovi studije ili savjetodavnih usluga o pitanjima klime, zaštite okoliša i energije
- **izgradnja ili nadogradnja energetske infrastrukture**
- **nadoknada zbog povećanja cijena električne energije koje je posljedica uključivanja troškova emisija stakleničkih plinova povezanih sa EU ETS-om**
- **prijelazna besplatna dodjela emisijskih jedinica za modernizaciju energetskog sektora**
- smanjenje/uklanjanje emisija stakleničkih plinova
- **kupnja/leasing čistih vozila** (zračni, cestovni i željeznički prijevoz, prijevoz unutarnjim plovnicama i pomorskog prijevoza) i **čiste mobilne opreme** za usluge/opremanje vozila/mobilne opreme za usluge
- učinkovita uporaba resursa i podupiranje prelaska na **kružno gospodarstvo**
- sprječavanje/smanjenje onečišćenja koje nije uzrokovano stakleničkim plinovima
- **sigurnost opskrbe električnom energijom**
- **smanjenja naknada za električnu energiju za velike potrošače energije**
- **zatvaranje elektrana u kojima se upotrebljava ugljen, treset ili naftni škriljevac** i obustava rudarskih djelatnosti povezanih s vađenjem ugljena, treseta ili naftnog škriljevca

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Smjernice politike državnih potpora za razdoblje 2025. -2027. (3)

Državne potpore za istraživanje, razvoj i inovacije:

- projekti istraživanja i razvoja
- inovacijski klasteri
- inovacije za male i srednje poduzetnike
- inovacije procesa i organizacije poslovanja
- za MSP projekti istraživanja i razvoja te studije izvedivosti kojima je dodijeljena oznaka kvalitete »pečat izvrsnosti« u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa
- aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti u okviru Provjere koncepta Europskog istraživačkog vijeća (ERC-a) kojima je dodijeljena oznaka kvalitete »pečat izvrsnosti« u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa
- sufinancirani projekt istraživanja i razvoja ili studija izvedivosti koje provode najmanje 3 DČ ili 2 DČ i barem 1 pridružena zemlja (transnacionalni pozivi u skladu s pravilima programa Obzor Europa)
- sufinancirane aktivnosti udruživanja koje uključuju najmanje države članice i koje se odabiru na temelju evaluacije i rangiranja što ga provode neovisni stručnjaci na temelju transnacionalnih poziva u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa
- sufinancirani projekti istraživanja i razvoja koji se financiraju iz Europskog fonda za obranu ili Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane i koji je ocijenjeni, rangirani i odabrani u skladu s pravilima Europskog fonda za obranu ili Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane – izgradnja ili nadogradnja istraživačke infrastrukture
- izgradnja ili nadogradnja infrastruktura za testiranje ili eksperimentiranje
- studije izvedivosti povezane s projektima istraživanja, razvoja i inovacija
- inovacijske aktivnosti

Okvir za državne potpore Plana čiste industrije - CISAF (1)

Clean Industrial Deal State Aid Framework (CISAF) – pojednostavljeno i brže odobravanje mjera državne potpore za uvođenje obnovljive energije, implementacija industrijske dekarbonizacije (povećanje proizvodnih kapaciteta)

uvjeti pod kojima DČ mogu dodijeliti potporu za određena ulaganja i ciljeve u skladu s pravilima EU za državne potpore

Sadržaj CISAF-a:

- okvir za državnu potporu, opća opravdanost, primjenjive definicije,
- opći kriteriji usklađenosti - čl. 107.(3), st. (c) UFEU,
- smjernice DČ za prijavu mjera državne pomoći za podršku uvođenju OIE i niskougljičnih goriva, za promicanje fleksibilnosti i kapaciteta el. energije bez fosilnih izvora te za davanje privremenog olakšanja u cijeni el.energije za energetske intenzivne korisnike (specifični sektori),
- kriteriji procjene koje će EK primjenjivati na državnu pomoć koju DČ prijavljuju za dekarbonizaciju industrije, uključujući podršku ulaganjima za smanjenje emisija stakleničkih plinova ili za poboljšanje energetske učinkovitosti industrijskih aktivnosti (+ projekti za hvatanje ugljika),

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Okvir za državne potpore Plana čiste industrije - CISAF (2)

Sadržaj CISAF-a:

- načela procjene EK na mjere potpore namijenjene osiguravanju dovoljnog proizvodnog kapaciteta u čistim tehnologijama u Europi, uključujući podršku sekundarnim sirovinama (proizvodnja ili oporavak). Osim shema potpore temeljenih na određenim intenzitetima potpore, DČ mogu pružiti ad hoc potporu pojedinačnim korisnicima kako bi spriječile konkretan rizik da se ulaganja umjetno preusmjere izvan EU zbog subvencija trećih zemalja. (potpora u obliku ubrzanog amortiziranja, namijenjena podršci potražnje za proizvodima čistih tehnologija).
  - kriteriji prema kojima DČ mogu biti dopuštene podržati ulaganja koja su pozitivno ocijenjena u okviru Inovacijskog fonda i koja su dobila Pečat suvereniteta (Cilj - povećati dosljednost između pravila EU-a i osigurati jednostavne postupke).
  - poticanje određenih ulaganja u skladu s ciljevima CID-a koju pružaju DČ kako bi se smanjio rizik privatnih ulaganja u portfelje prihvatljivih projekata, s ciljem mobilizacije dodatnog privatnog financiranja.
  - obveze nadzora i izvještavanja,
  - primjena *ratione temporis* CISAF-a.
- na snazi do 31.12. 2030.

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION

Okvir za državne potpore Plana čiste industrije - CISAF (3)

- Ubrzavanje primjene čiste energije
- Troškovi el. energije za energetske intenzivne korisnike
- Fleksibilnost za dekarbonizaciju industrije
- Povećanje kapaciteta EU-a za proizvodnju čistih tehnologija
- Izbjegavanje izmještanja (delokalizacije) industrije

Lakše i brže odobravanje DČ za ulaganje u projekte čiste energije putem pojednostavljenih postupaka i brze provedbe.

Privremena podrška cijeni električne energije za energetske intenzivne industrije, kako bi bile konkurentnije na globalnim tržištima.

Podrška različitim ekološkim tehnologijama, uključujući elektrifikaciju, vodik, te hvatanje, prilagodba i skladištenje ugljika. Cilj: doprinos energetske učinkovitosti i konkurentnosti.

Mogućnosti za DČ da smanje rizike povezane s privatnim ulaganjima u čistu energiju, dekarbonizaciju, proizvodnju čiste tehnologije, energetske infrastrukturu i kružnu ekonomiju.

Mogućnosti za podršku proizvodnim projektima u čistim tehnologijama (prepoznate u Zakonu o industriji s nultom emisijom, uključujući kritične sirovine). Državna potpora radi sprječavanja izmještanja (delokalizacije) industrije.

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Okvir za državne potpore Plana čiste industrije - CISAF (4)

PRIMJENA

- [Francuska \(SA.115764\)](#) – *Régime de soutien à trois parcs éoliens en mer, l'un au large du Sud de la Bretagne et deux autres en Méditerranée*, 5.8.2025. (Renewable energy, Environmental protection)
- [Italija \(SA.118614\)](#) – *Regional Framework scheme to support investment projects to ensure sufficient manufacturing capacity in clean technologies (Emilia-Romagna)*, 22.10.2025. (Regional development (including territorial cooperation))

Novi okvir državnih potpora koji podržava Plan za čistu industriju objavljen je 25.6.2025.

[Framework for State Aid measures to support the Clean Industrial Deal \(Clean Industrial Deal State Aid Framework\)](#), (C/2025/3602), 4.7.2025.

[Provedbeni dokumenti](#) objavljeni su 2.7.2025. (infrastruktura, spremnici energije, inovativne tehnologije, dizajn mrežnih tarifa, porezni poticaji)

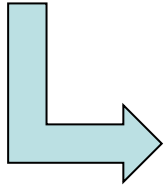
Zaključak

VFO 2028.-2034. = gotovo 2 bilijuna €

- usmjerenost na reforme i rezultate
- temelj programiranja: nacionalni i regionalni partnerski planovi kao temelj programiranja
- naglasak na učinkovitost: manje fragmentacije, bolja koordinacija
- osnovni principi: solidarnost, partnerstvo, višegodišnje planiranje
- Nova vlastita sredstva:
  - **Mehanizam prilagodbe ugljika na granicama,**
  - **Raspodjela 30% prihoda od trgovanja emisijama stakleničkih plinova (ETS) u proračun EU,**
  - **Doprinos DČ na temelju bruto operative dobiti tvrtki (0,5% bruto operative dobiti).**
- Novi okvir državnih potpora: CISAF - abiciozni okvir EU-a za državne potpore u svrhu konkurentne dekarbonizacije
  - uvođenje OIE i niskougljičnih goriva, za promicanje fleksibilnosti i kapaciteta el. energije bez fosilnih izvora te za davanje privremenog olakšanja u cijeni el.energije za energetske intenzivne korisnike (specifični sektori)

Zaključak

VFO 2028.-2034. = zelena tranzicija - dostupna sredstava: 35 % (700 milijardi €)

- 6 x više sredstava za čiste tehnologije
- 5 x više sredstava za energetska infrastrukturu
- 67,4 milijardi € putem Europskog fonda za konkurentnost (*European Competitiveness Fund, ECF*) i Inovacijskog fonda
- 2 x više sredstava za Obzor EU (*Horizon EU*), 175 milijardi €

CEF

energetika (*CEF Energy*) - 30 milijardi € – 5 x povećanje (VFO 2021.-2027. 5,8 milijardi €), promet (*CEF Transport*), 51,5 milijardi eura – 2 x povećanje (VFO 2021.-2027. 25 milijardi €).

- Načelo „**DO-NO-SIGNIFICANT-HARM**” (DNSH)
- Načelo „**Climate resilience by design**”
- Unaprijeđeni sustav praćenja trošenja sredstava EU i rezultata u vezi s ciljevima zelenog razvoja

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO
SIBENI

[EURELECTRIC Friday Features](#), July 18, 2025

[EURELECTRIC Position Paper - New Multiannual Financial Framework \(MFF\)](#), March 2025

Zaključak

EU fondovi: RH 2013. - 2024 – neto + 15,24 milijardi €

- ESI fondovi 2014.–2020.: RH visok stupanj apsorpcije EU fondova
    - ugovoreno 13,63 milijardi € (oko 120% alokacije), korisnicima isplaćeno oko 99%, a ovjereno 105% sredstava - visok stupanj formalne apsorpcije („overcontracting“)
  - Mehanizam za oporavak i otpornost (NPOO)
    - Eurostat: RH primila više od 60% dodijeljenih sredstava, ali je iskoristila manje od 30%. (DČ:45%)
    - značajan zaostatak u provedbi i realizaciji, unatoč urednoj isplati od strane EK
    - RH među najboljima –podaci Vlade RH i EK - RH kao jednu od najuspješnijih u provedbi NPOO-a do 07/2024. ispunjeno je 100% od 157 planiranih reformskih i investicijskih ciljeva
    - ukupna apsorpcija iz NGEU prelazi 4,5 milijardi €, RH - 2 u EU po korištenju tih sredstava.
    - razlika između ugovorenog i utrošenog - princip „plati-po-ostvarenju“.
-
- RH napravila značajan iskorak u iskorištavanju EU sredstava (među neto najvećim dobitnicima EU proračuna).
  - stvarna provedba, isplata korisnicima i realizacija reformi upozoravaju na potrebu snažnijeg operativnog upravljanja, boljeg planiranja i ubrzanja provedbe.
  - EU fondovi i dalje ključni financijski alat za razvoj RH, ali samo ako se provedba pretoči u konkretna poboljšanja za zajednicu, poduzetnike i građane
  - Nakon 2027: prelazak iz faze „osnovnih ulaganja” u fazu „pametnog, teritorijalno osjetljivog razvoja”

Hvala na pažnji!

Tatjana Čorlija

Kontakt:

[E-mail: tatjana.corlija@hep.hr](mailto:tatjana.corlija@hep.hr)

Tel: 099/ 31 00 707

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
ŠIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

